

Tidiga insatser till ensamkommande barn och nyanlända familjer

Kristin Marklund
Anna Gärdegård
Kajsa Lönn Rodin
Kaisa Snidare

NVC
NVC
Länsstyrelsen
Länsstyrelsen

Besök vår hemsida: Integrationnorden.org

Nordens välfärdscenter Nordiskt samarbete om integration och inkludering

Aktuellt tema | Lärande exempel | Fakta & forskning | Kalender | Nyheter | Kontakt | Om oss

Från flykting till medborgare - Nordiska erfarenheter av inkludering på arbetsmarknaden

Välkommen till vårt seminarium den 8 nov!

Tweets av @integrationNR

Kristian R. Tronstad @KTronstad
Look to Scandinavia? Workshop på Metropolis-Haar, arrangert @integreringsdir @integrationNR

Workshop 1.11
Look to Scandinavia? The Introduction program for newly arrived refugees

Ansök om medel till projekt om integration

Nordiska ministerrådet har avsatt medel för projekt om integration av flyktingar och invandrare. Här kan du läsa mer om hur du ansöker.

Läs mer >

Vårt mål: att underlätta samarbetet mellan länderna

Vi vill förenkla för dig som arbetar med integration, både när det gäller att finna ny kunskap och att få inspiration till nya arbetsätt. Vi vill även hjälpa dig att hitta nya samarbetspartners.

Läs mer >

Ensamkommande barn och ungdomar

I samtliga nordiska länder syns en markant ökning av ensamkommande barn och ungdomar som söker asyl mellan 2014 och 2015. Men 2016 vände siffrorna drastiskt på grund av gränshinder och inre...

Läs mer >

Lärande exempel

Idébank med exempel på framgångsrikt integrationsarbete runt om i Norden. Här kan du läsa om kommuner som lyckats underlätta för flyktingar och invandrare att komma in i samhället.

Läs mer >

Forskning och utvärderingar

Hur ska Norden agera för att klara integrationsutmaningen? För att svara på frågan måste man ha en rättvis bild av situationen i länderna. Här finner du fakta, forskning och statistik.

Läs mer >

Gästskribenten

Här publicerar vi artiklar av inbjudna gästskribenter som forskar kring migration eller arbetar praktiskt med integration i de nordiska länderna.

Läs mer >

www.integrationnorden.org

Mottagandet av ensamkommande

- Asylprocessen
- Rätt till sociala insatser, skola, hälso-sjukvård
- Fritid
- Kunskap om och rutiner för barn som försvinner
- Vad händer när man fyller 18 år?
- Skillnader och likheter mellan länder

Samhällets mottagande av ensamkommande barn i Norden

En kartläggning

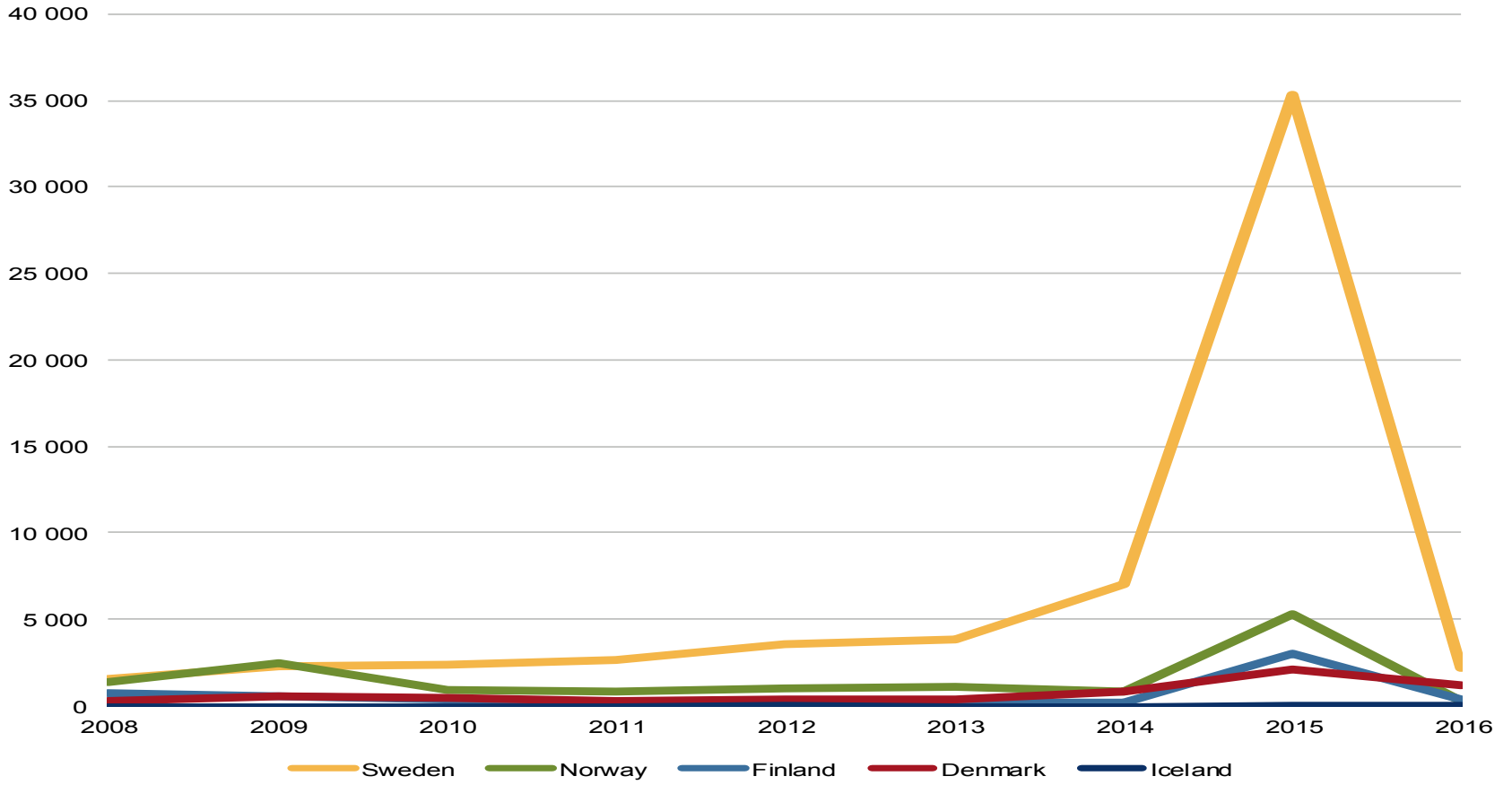
Nordens
välfördscenter

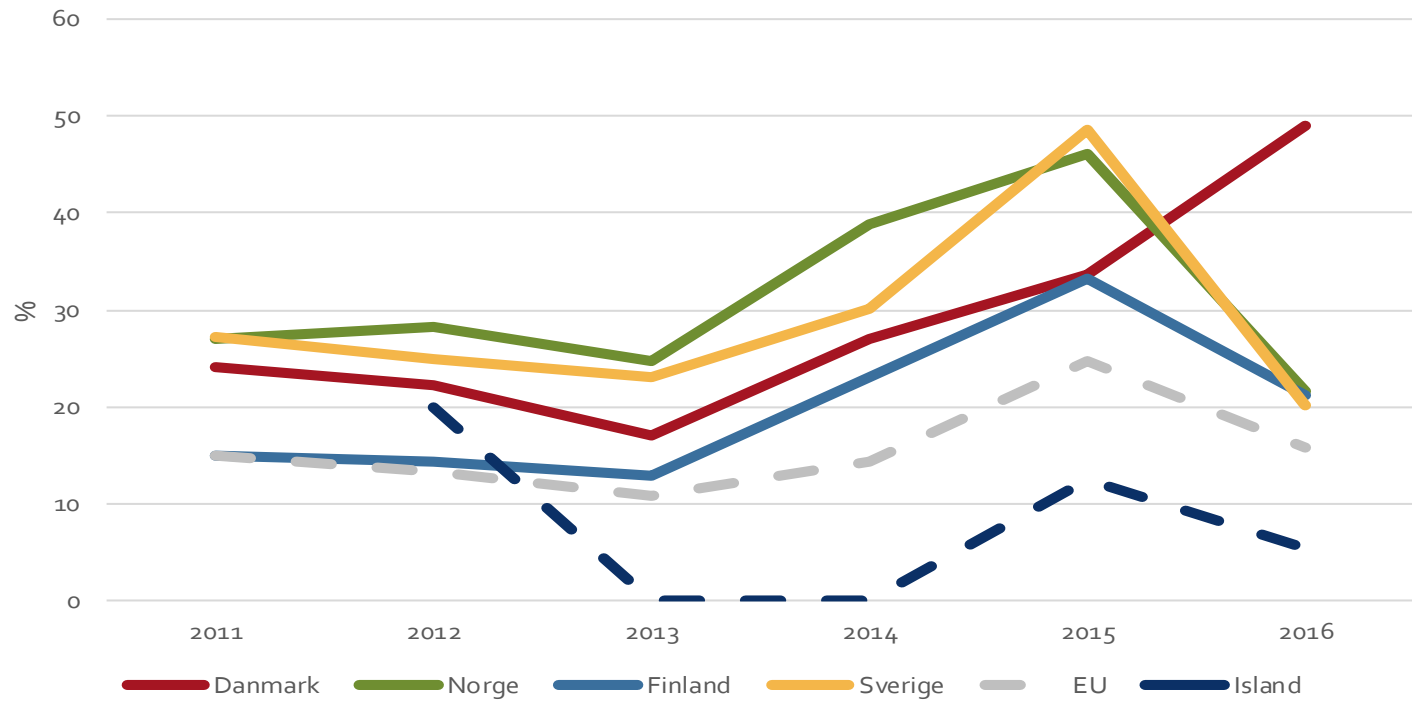
Nordic Welfare

Unaccompanied minors in the Nordic countries, 2008-2016

Andel ensamkommande barn och unga av totala antalet asylsökande barn och unga 2011-2016

Skillnader

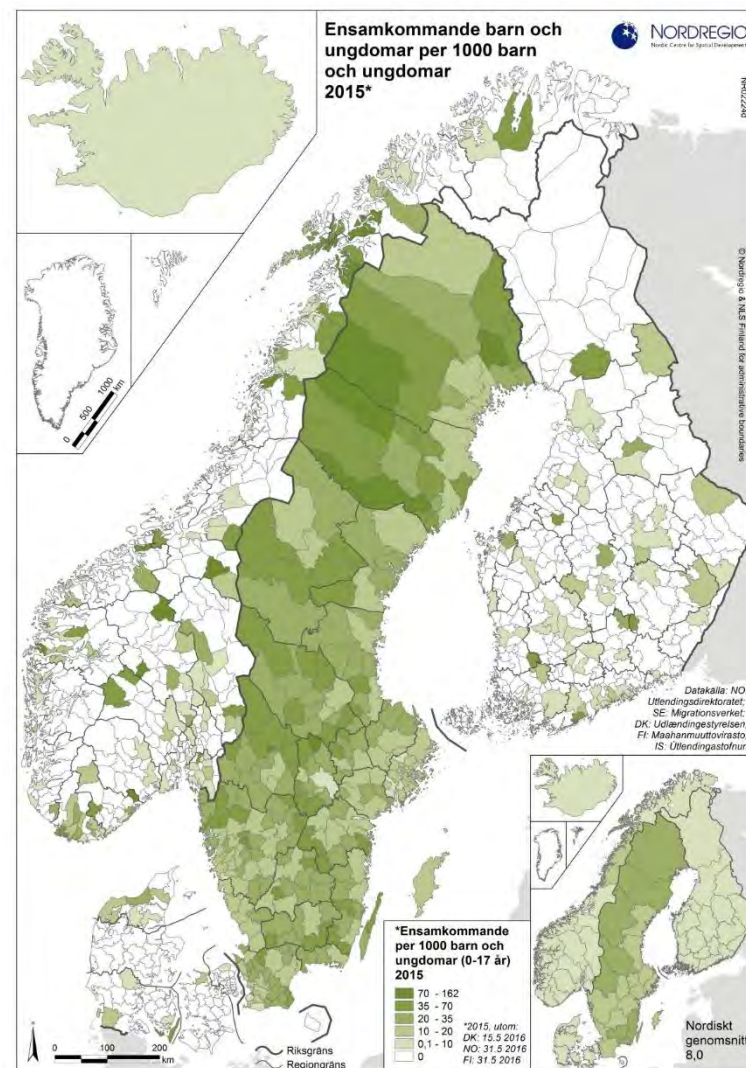
Särskilda mottagningskommuner i alla länder utom Sverige

I vissa kommuner (glesbefolkade) utgjorde ensamkommande 10% av barnen

För hela Norden 8 per 1000 barn, dvs 8 promille

Den dagliga omsorgen och boendet. Socialtjänstens ansvar i Sverige med liknande ordning i Norge (upp till 15 år). Danmark, Finland, Island

Olikheter gällande skolplikt och insatser i skola men rätt till skola i alla länder

Kunskap från forskning och lokal uppföljning från praktik

Praktik

Strukturerade insatser
Kontinuerlig uppföljning
Samarbete socialtjänst och skola
Kombinationsklasser i skola

Ger resultat

T ex Örebro, Espoo kommun,
Larviksmodellen

Forskning

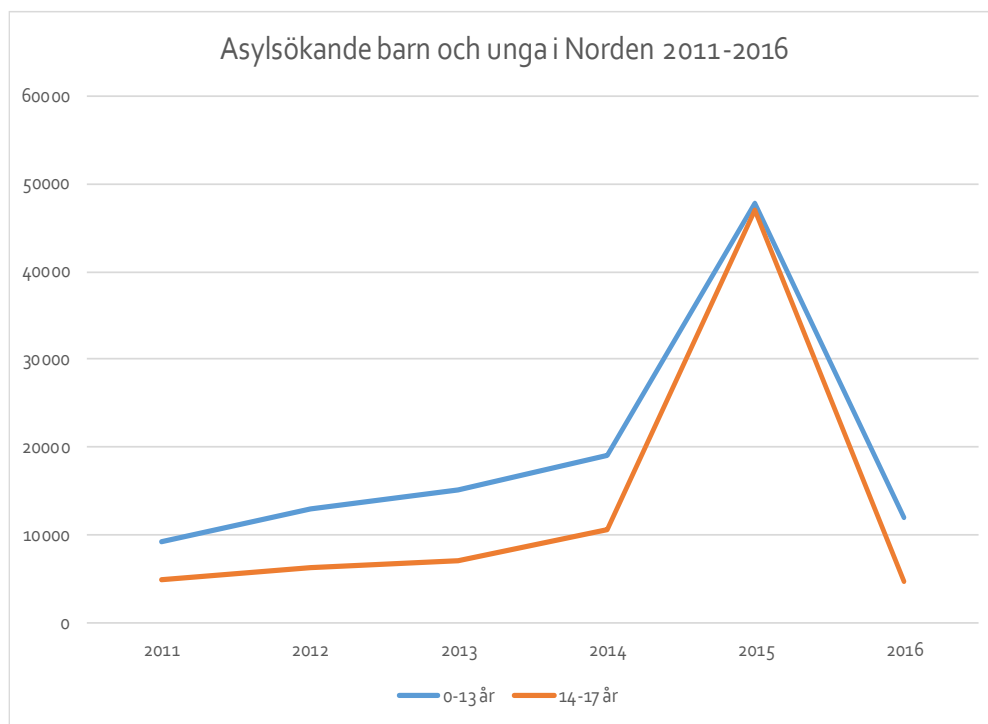
Ensamkommande klarar sig bättre än de som kommer med föräldrar från samma länder (Sverige, gäller inte Norge, registerdata). Går sämre för flickor.

Ny forskning pekar i samma riktning (kommande dec)

Asylsökande barn i Norden 2011-2016

Land	0-13 år	14-17 år	Total
Danmark	10040	6530	16570
Finland	7955	4555	12510
Sverige	85845	59655	145500
Island	365	95	460
Norge	11830	9795	21625
Norden	116035	80630	196665

Nyanlända barn och unga i Norden

- Skolan som arena för inkludering - vad säger forskning?
- Lärande exempel från kommuner och organisationer
- Föräldrastödinsatser till nyanlända familjer
- Skolförberedande och andra tidiga insatser till nyanlända barn

Nordens barn – insatser för mottagande och inkludering av nyanlända barn och unga

Nordisk konferens i Köpenhamn den 7 dec 2017

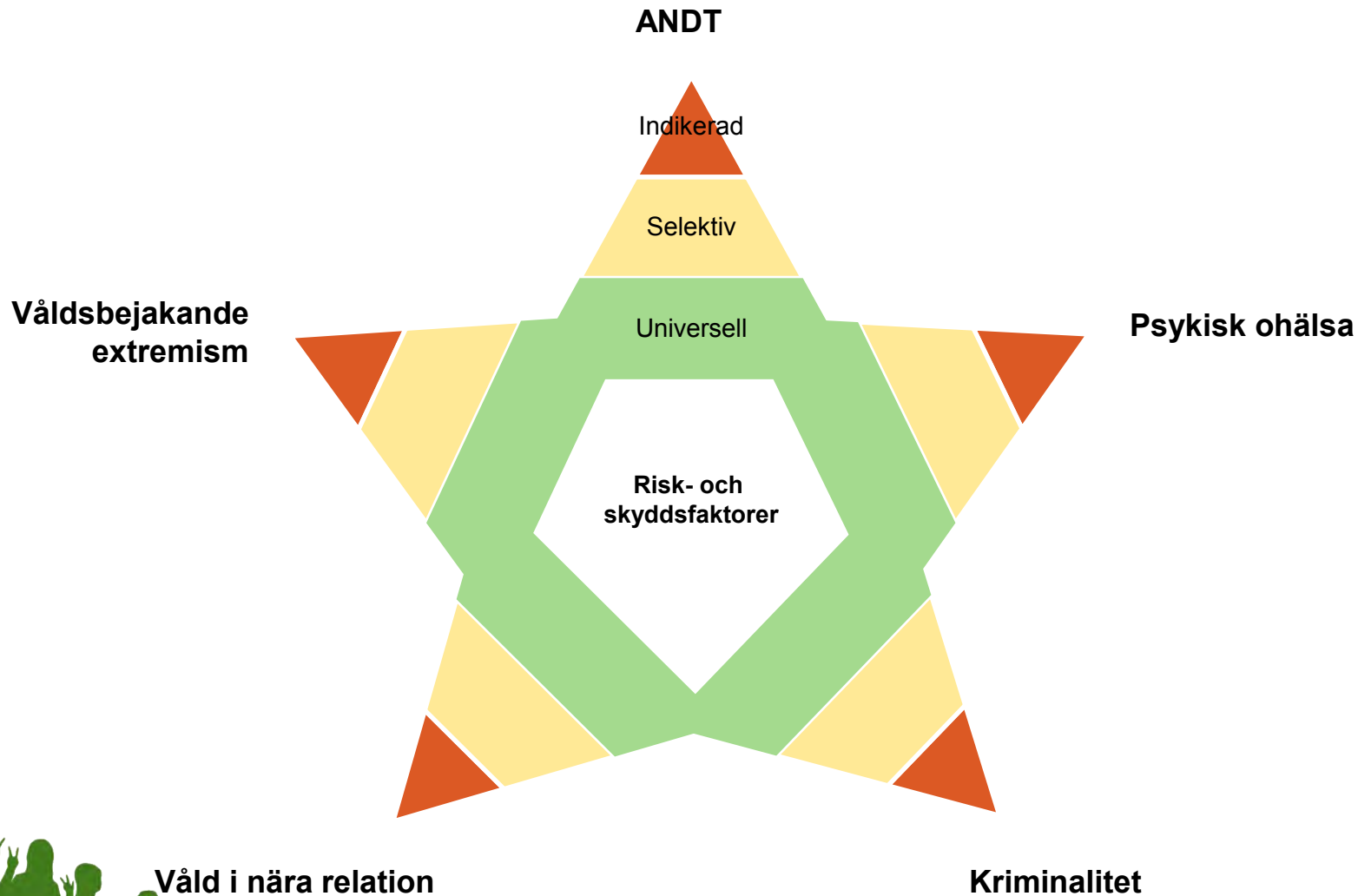
Konkreta exempel från Stockholms län

Kajsa Lönn Rhodin och Kaisa Snidare,
Länsstyrelsen Stockholm
Socialchefsdagarna 2017

Preventionsstjärnan

Universell proportionalism – att göra jämlikt är att göra olika

Exempel 1: Föräldraskap i Sverige

Varför?

- Föräldrar är den viktigaste skyddsfaktorn för barn och unga som bor hemma!
- Färre utrikesfödda föräldrar deltar i befintligt föräldraskapsstöd
- Få kommuner erbjuder särskilt/anpassat stöd till asylsökande/nyanlända föräldrar (regional kartläggning i Stockholms län 2016).

FORTE: Nyanlända barn och den svenska mottagningsstrukturen

Kunskapsöversikt, intervjuundersökning

Forste: Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd

Otydlig mottagningsstruktur gör att barn i familj hamnar mellan stolarna

Svårt hitta ingångar till barn i familj med information

Föräldrarna får stort ansvar att navigera i nytt samhällssystem.

Exempel 1: Föräldraskap i Sverige

”Vi har inte fått någon information om vad man kan göra här. Eftersom vi inte kan språket är det också svårt för oss att ta reda på det själva.”

(Pappa till barn 5, 9 och 11 år)

”Det är så mörkt hemma, men i skolan är det ljust.”
Pojke 9 år

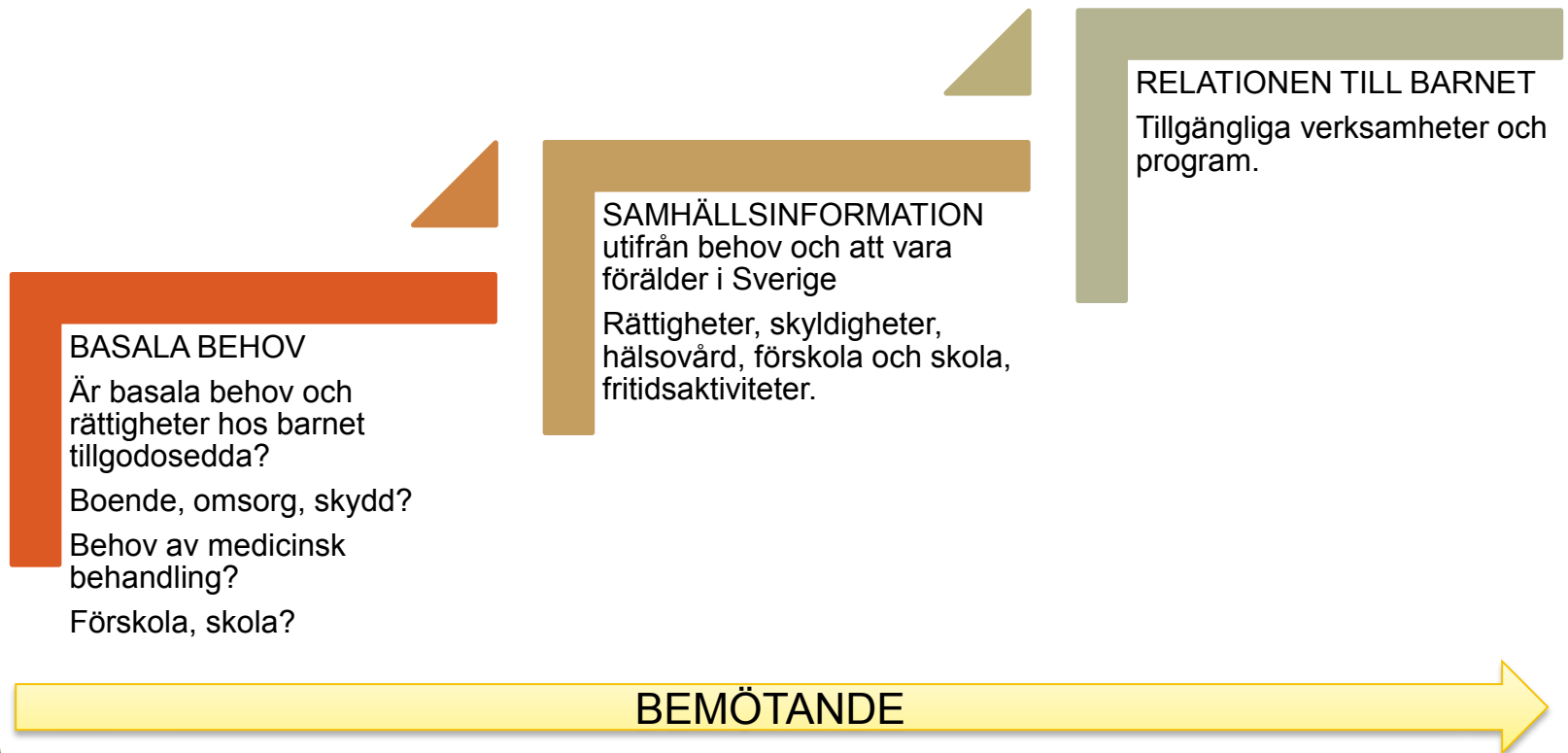

Rapporter och kartläggningar

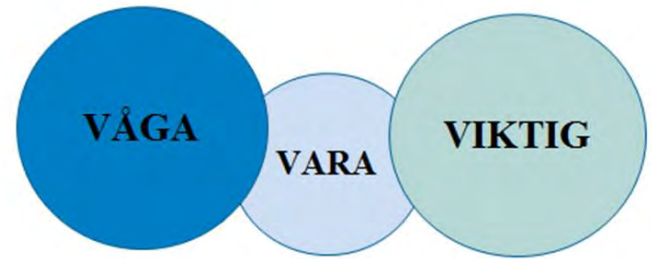
Exempel 1: Föräldraskap i Sverige

Lärdomar och resultat?

Att nå viktiga vuxna

Exempel 2: Våga Vara Viktig

Varför?

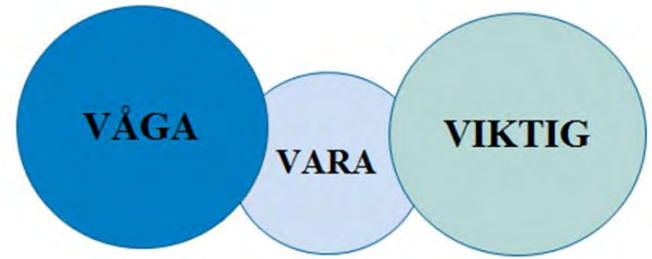
- Oro för och förekomst av droganvändning, psykisk ohälsa och människohandel
- Ensamkommande barn: obalans risk- och skyddsfaktorer
- Personalgrupp med varierande utbildningsbakgrund

Utbildningskoncept i syfte att förebygga, tidigt upptäcka och hantera:

- ANDT
- Psykisk, fysisk, sexuell hälsa
- Sex mot ersättning
- Människohandel

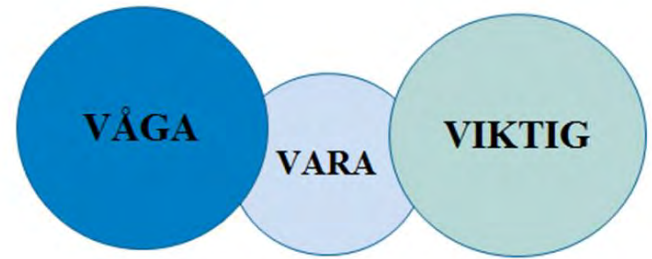
Exempel 2: Våga Vara Viktig

Hur?

- Heldagsutbildning med hela personalgruppen om tonåringar, hälsa, relationer och professionell roll
- Arbetsblad "öva och pröva", foldrar med länkar till vidare information
- Uppföljande halvdag med fokus på bemötande och praktisk träning i MI

- För- och eftermätning

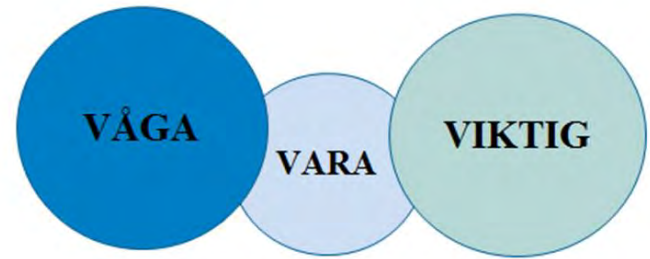
Exempel 2: Våga Vara Viktig

Lärdomar

- Gemensamma handlingsplaner vid oro saknas
- Grupphandledning saknas – efterfrågas efter utbildning
- Positiva erfarenheter av diskussion om professionell roll – samsyn
- Konkreta verktyg i rollen leder till ändrat arbetssätt
- Önskemål om grupphandledning, ansvarstagande ledning, tydlig struktur på APT där teman får utrymme, fler gemensamma forum samt fortsatt utbildning

- Liknande innehåll och erfarenheter i Malmö stad, se www.malmo.se/PID

Exempel 2: Våga Vara Viktig

Resultat

- Insatsen ledde inte till stora ökningar i sakkunskap...
- ... men många uppgav ändringar i praktiskt tillämpning efter utbildningen
 - Ändrat agerande i viss angivna situationer
 - 8 av 10 har initierat fler samtal kring hälsa, ANDT, sex mot ersättning etc. med ungdomarna
 - Ändrade arbetsrutiner
- Djupare kunskap, mer praktiska övningar och mer uppföljning på arbetsplatsen efterfrågades

Exempel 3: Sexualupplysning på lättare svenska

Varför?

- Alla unga har frågor om kroppen, sex och samlevnad och rätt att få veta och diskutera. Ensamkommande nås inte alltid.
- Stor efterfrågan från HVB-hem om sexualupplysning
- Stor uppmärksamhet i media om övergrepp och ofredande

Exempel 3: Sexualupplysning på lättare svenska

Hur?

- Utbildning för personal på HVB-hem (2 dagar) och volontärer (4 h)
- Sexualupplysning för ensamkommande ungdomar 3 tillfällen x 2 h

Exempel 3: Sexualupplysning på lättare svenska

Lärdomar och resultat personal

- Kunskaper och möjlighet att tillämpa bedömdes som större efter utbildningen
- Ändringar i praktiskt tillämpning efter utbildningen
 - Förbättrad förmåga att fånga frågan i flykten gällande sex, kroppen och relationer
 - Initierat fler samtal med ungdomarna
 - Ändrade arbetsrutiner i viss utsträckning

Exempel 3: Sexualupplysning på lättare svenska

Lärdomar och resultat ungdomar?

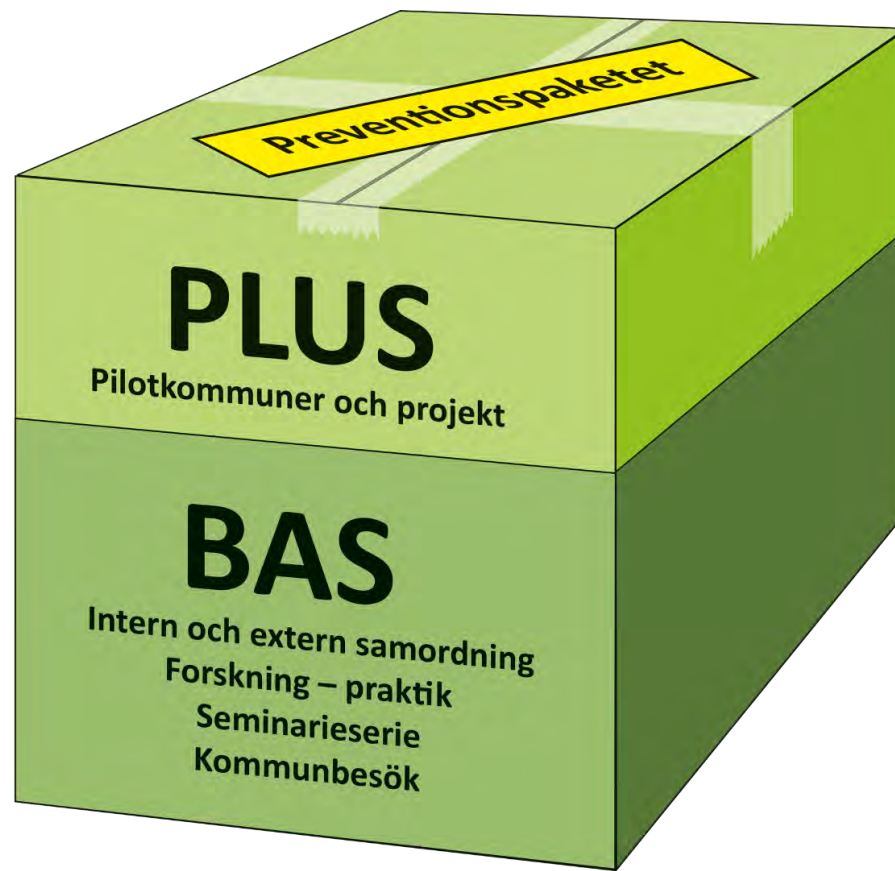
- HVB-hem fungerade utmärkt som arena för sexualupplysning och samtal
- Ökade kunskaper
- Stort intresse och nyfikenhet, ökade av personalens engagemang

Fått med sig från samtalen:

- ✓ Kärlek och känslor
- ✓ Ord på kroppen, känslor
- ✓ Ja/nej-signaler
- ✓ Att det är naturligt och ofarligt att onanera
- ✓ Hur könsorganen ser ut och fungerar
- ✓ Att det är olagligt att köpa sex
- ✓ Hur tjejer fungerar
- ✓ Abort mm.

Preventionspaketet

Kontaktinformation:

Kajsa Lönn Rhodin

Kajsa.lonn.rhodin@lansstyrelsen.se

Kaisa Snidare

Kaisa.snidare@lansstyrelsen.se

www.preventionspaketet.se

www.lansstyrelsen.se/stockholm

